

Representantforslag 78 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen og Arne Sortevik

Dokument 8:78 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen og Arne Sortevik om å etablere tiltak for å innhente vedlikeholdsetterslepet på riks- og fylkesveiene

Til Stortinget

Bakgrunn

Svært mye av transportarbeidet innenfor vare- og tjenestesektoren i Norge foregår på riks- og fylkesveiene. Det har over tid gradvis oppstått et betydelig forfall både på riks- og fylkesveinettet. Dette er et resultat av flere forhold, men hovedsakelig skyldes det at omfanget av vedlikeholdstiltak ikke har vært tilstrekkelig for å opprettholde tilstandsnivået på et akseptabelt nivå. Det har ikke vært avsatt nok midler til vedlikehold på de årlige budsjettene for å forhindre at forfallet stadig har økt. Konsekvensene av forfallet er mange og sammensatte, avhengig av hvilke veiobjekter det er knyttet til og hvor på veinettet det forekommer. Forfall kan påvirke både trafiksikkerheten og framkommelighet, samt at det er dårlig økonomi

for eieren av veien å la tilstanden bli så dårlig at det krever mer omfattende og dyrere tiltak for å reparere dem. Forfallet kan også ha negative, miljømessige konsekvenser, føre til problemer med gjennomføring av driftsoppgaver og gi økte driftskostnader.

Vedlikeholdsetterslepet er kostnaden for å fjerne forfallet, dvs. at driftskostnadene ikke er en del av etterslepet.

Vedlikeholdsetterslepet på riksveiene er estimert til 30–45 mrd. kroner, hvorav halvparten gjelder tunneler (ref. Statens vegvesen rapport nr. 75 februar 2012, samt svar fra Samferdselsdepartementet på spørsmål 208 i forbindelse med statsbudsjettet for 2013). Spennet i nedenstående tabell for riksveier viser kostnadsoverslaget før fjerning av veifritaket for merverdiavgift fra 1. januar 2013. Fjerning av veifritaket øker kostnadsoverslagene med anslagsvis 16 prosent.

Etterslepet på fylkesveiene er estimert til 45–75 mrd. kroner (ref. Statens vegvesen rapport nr. 183 februar 2013). I nedenstående tabell er det hensyntatt fjerning av veifritaket.

Nedenfor er det vist en oppstilling av hvordan vedlikeholdsetterslepet på riks- og fylkesveiene fordeles seg pr. region og på veielementer:

«Vedlikeholdsetterslep riksveier

Region	Tunnel	Drenering	Vegfundament og vegdekke	Vegutstyr	Bru og kai	Sum
Region Øst	1 900	300	1 200	1 200	300	4 900 (4 000-6 700)
Region Sør	1 400	200	900	400	700	3 600 (2 900-4 800)
Region Vest	6 900	300	500	300	800	8 800 (7 600-12 500)

Region	Tunnel	Drenering	Vegfundament og vegdekke	Vegutstyr	Bru og kai	Sum
Region Midt	1 600	200	400	200	600	3 000 (2 600-4 300)
Region Nord	3 300	400	3 000	400	1 600	8 700 (7 200-12 100)
Totalt	15 100	1 400	6 000	2 500	4 000	29 000 (24 400-40 300)

Tabellen viser estimert behov for å fjerne forfall og gjøre tilhørende oppgradering på fylkesvegnettet. (mill. kroner) (Antatt spenn grunnet usikkerhet angitt i parentes.)

Vedlikeholdsetterslep fylkesveier

Region	Tunnel	Drenering	Vegfundament og vegdekke	Vegutstyr	Bru og kai	Sum
Region Øst	130	710	3 390	1 100	500	5 830 (4 570-7 680)
Region Sør	800	1 420	5 680	2 030	1 330	11 260 (8 840-14 950)
Region Vest	5 830	920	1 690	2 010	2 440	12 890 (10 430-14 460)
Region Midt	3 810	660	1 980	890	2 040	9 380 (7 320-17 360)
Region Nord	2 450	2 420	6 390	1 490	2 890	15 640 (12 070-20 390)
Totalt	13 020	6 130	19 130	7 520	9 200	55 000 (43 230-72 550)

Tabellen viser estimert behov for å fjerne forfall og gjøre tilhørende oppgradering på fylkesvegnettet. (mill. kroner) (Antatt spenn grunnet usikkerhet angitt i parantes.)»

Etterslepet har resultert i at de forhold som møter transportbransjen, som driver verdiskaping på veiene i hele Norge, preges av veier hvor kantene raser ut, ikke har plass til passeringer, har dype og farlige furer i veien og et asfaltdekke som er totalt utslitt. Dårlig veidekke og generelt lav standard på veinettet påfører brukerne store, ekstra transportkostnader og økt fare for trafikkulykker.

Vurdering

Opprustning av veier er en investering for verdiskaping, konkurransevne og sikkerhet. Tiltaket vedlikeholder veikapitalen, bedrer fremkommeligheten og hindrer ulykker. Samlet gir dette en høy samfunnsøkonomisk avkastning, som ikke anses å stå tilbake for passive finansplasseringer i utenlandske aksjer og obligasjoner av statens midler. Forslagsstillerne har merket seg at verdien av Statens pensjonsfond utland i februar 2013 har passert 4 000 mrd. kroner

og at overskuddet av oljefondet i 2012 var 447 mrd. kroner. Man finner det på denne bakgrunn vanskelig å akseptere en stadig fallende standard på veinettet, som foruten å koste samfunnet store summer, koster liv.

Forslagsstillerne mener det må igangsettes tiltak og settes en tidsramme for når vedlikeholdsetterslepet skal være innhentet og uansett hindre at etterslepet får utvikle seg videre. Veinettet har en helt sentral rolle i verdiskapingen i distriktene, og er en viktig premisse for næringslivets muligheter til lønnsom drift. Spesielt fylkesveienes tilstand varierer med fylkenes egne prioriteringer langs administrative grenser som av brukerne vil oppfattes som kunstige. Det bør derfor nå tas et helhetlig statlig ansvar for å starte innhenting av det skadelige, farlige og økonomisk lite gunstige etterslepet næringsliv og privatbrukere av veinettet sliter med.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utrede en tiltakspakke for å innhente vedlikeholdsetterslepet på riks- og fylkesveiene basert på statlig tilskudd og overføring av midler til fylkeskommunene. Tiltakspakken innarbeides i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014.

3. april 2013

